

XV DNI KOMEDII DELL'ARTE

Pojawiając się w XVI w. we Włoszech, komedia dell'arte nie tylko zaoferowała renesansowej publiczności nową formę scenicznego wyrazu, ale była również swoistą rewolucją w wymiarze kulturowo-społecznym, która ze słonecznej Italii rozlała się potem na całą zachodnią część starego kontynentu. To właśnie jej zawdzięczamy m.in. wyniesienie statusu aktora do rangi rzemiosła i nadanie jego pracy zawodowego charakteru oraz – co warto podkreślić – wprowadzenie na scenę kobiet-aktorek! A, że jak przed wiekami, tak i teraz, los teatralnego twórcy bywa niełatwy, centralnym wydarzeniem XV Dni Komедии dell'arte w Krakowie (22.02-3.03.2024) będą premierowe pokazy spektaklu „Zan Tempesta” – opowieści o artystach, ubranej co prawda w kostium historyczny, ale niezmiennie aktualnej. W programie tegorocznych Dni Komедии znajdzie się również opera buffa „La Serva Padrona” – gościnny spektakl w wykonaniu studentów Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, a także warsztaty dla uczniów szkół muzycznych, wystawa oraz lekcje o komedii dell'arte skierowane do młodzieży. Organizatorami wydarzenia jest Centrum Kultury Podgórze oraz Fundacja Studio Dono.

– Podczas spektakli wystawianych w ramach Krajowej Sceny Komедии dell'Arte – działającej w naszym Teatrze Praska 52 i jedynej takiej w Polsce – widownia często jest wypełniona po brzegi. Stąd wiemy doskonale, że ta nietuzinkowa, XVI-wieczna forma teatralna rodem z Italii ma rzeszę wiernych fanów również w Krakowie. Z największą przyjemnością włączamy się więc po raz kolejny w organizację Dni Komедии dell'Arte licząc, że to wydarzenie nie tylko okaże się prawdziwą teatralną ucztą dla wszystkich, którzy już poznali i pokochali spektakle przygotowywane wedle dell'artowskich prawideł, ale również pozwoli dać się urzec ich fenomenowi wielu nowym widzom – mówi Anna Grabowska, Dyrektor Centrum Kultury Podgórze.

Kobiety na scenie i niełatwy los artysty

Jest rok 1601. Włoski zespół komedii dell'arte stacjonuje na przedmieściach Londynu, przyniesiony tam raczej wiatrem przymusu niż chęci. Pomimo starań, nie udaje mu się zdobyć widzów. Co więcej, część trupy zniechęcona niepowodzeniami rejteruje i przechodzi do angielskich zespołów, zabierając ze sobą resztę pieniędzy. Wśród pozostałej garstki wzbierają emocje spotęgowane tajemnicą, którą nosi w sobie szef trupy – Zan Tempesta. Włoscy komedianci kładą wszystko na jedną szalę, postanawiając stworzyć taki spektakl, który spodoba się londyńskiej publiczności. Próbują zatem wykorzystać to, co wówczas najlepiej odpowiadało jej gustom, czyli wątki charakterystyczne dla sztuk Szekspira...

– W tym roku, centralnym elementem Dni Komедии Dell'Arte będą premierowe pokazy spektaklu, który, inaczej niż zazwyczaj, nie będzie komedią dell'arte, lecz sztuką o komedii dell'arte – a mówiąc precyzyjniej, o twórcach ją artystach. „Zan Tempesta” to opowieść ubrana co prawda w kostium historyczny, ale traktująca o kwestiach nietraczących na aktualności, bo artyści wciąż borykają się z tymi samymi problemami – czy to natury finansowej, czy też z krytyką ze strony „znawców tematu”. Ważnym elementem tej historii będzie także kwestia kobiet-aktorek. Komedia dell'arte jako pierwsza wprowadziła je na scenę, a ich obecność wzbudzała początkowo wiele emocji – od zachwyty, po agresję – mówi Agnieszka Cianciara-Fröhlich z Fundacji Studio Dono, capocomico Trupy Komediantry, wystawiającej sztukę. – Nie chcąc zdradzać zbyt wiele, dodam tylko, że przygotowując spektakl „Zan Tempesta” sięgnęliśmy do elementów charakterystycznych dla układu teatru elżbietańskiego, mogą więc zagwarantować, że widzowie zostaną wciągnięci w wir akcji już od momentu przekroczenia progu teatralnej sali. A wisienką na torcie będą w pełni rekonstrukcyjne kostiumy – nie tylko uszyte ręcznie i wzorowane na strojach z epoki, ale również pozbawione wszelkich nowoczesnych „mechanizmów”, takich jak zamki błyskawiczne, a bazujące wyłącznie na trokach czy guzikach – dodaje.

Spektakl „Zan Tempesta”, będzie można oglądać w Teatrze Praska 52 (ul. Praska 52), działającym w strukturach Centrum Kultury Podgórze. Prapremierowy pokaz odbędzie się 23 lutego 2024, o godz. 19.00. Dzień później, o tej samej porze, przewidziana jest uroczysta premiera. Sztukę będzie też można zobaczyć 25 lutego oraz 1, 2 i 3 marca 2024 – także o godz. 19.00. Bilety na spektakl w każdym z tych terminów – w cenach od 40 do 60 zł (dla posiadaczy karty lojalnościowych Podgórze w Kulturze i Karty Seniora CKP przewidziane są rabaty!) – można kupić online (na dnikomedii.pl oraz w serwisach w serwisach kicket.com oraz biletyna.pl) lub osobiście, w kasie Teatru Praska 52.

Najsłynniejsza opera buffa w murach szkoły muzycznej

Opera buffa (inaczej opera komiczna lub farsa komiczna) również narodziła się we Włoszech, a konkretnie w Neapolu, w I połowie XVII w. Jej nazwa pochodzi od włoskiego słowa oznaczającego błazna (*buffo*). Początkowo była wykonywana między aktami „właściwej” opery (opera seria), jako komiczna wstawka (*intermezzo*) z udziałem postaci komedii dell’arte. Z czasem forma ta całkowicie się usamodzielniała. Za pierwszą głośną operę komiczną uznaje się „La Serva Padrona” („Służąca panią”) Giovanniego Battisty Pergolesiego, wystawioną po raz pierwszy w 1733 r. Tę niezwykłą, muzyczną historię niepokornej Serpiny – służącej bogatego i sfrustrowanego Uberta, w ramach XV Dni Komedii dell’Arte przybliżą publiczności studenci Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Wystąpią oni z gościnnym spektaklem – pod tym samym tytułem (w reżyserii Grzegorza Eckerta) – 29 lutego 2024 (czwartek), o godz. 18.00, w sali koncertowej Szkoły Muzycznej I i II Stopnia im. B. Rutkowskiego (ul. Józefińska 10). Solistom (Anna Mucha – *Serpina*, Kacper Kostrzewski – *Uberto*, Paweł Bielawski – *Vespone*) towarzyszyć będzie orkiestra (klawesyn oraz kwartet w składzie: 1 i 2 skrzypce, altówka i wiolonczela) pod batutą Macieja Szczurowskiego. Kierownikiem muzycznym spektaklu jest Elżbieta Grodzka-Łopuszyńska, a o scenografię i kostiumy zadbał Jakub Wójcik (ASP).

Bezpłatne wejściówki na wydarzenie można pobrać online [TUTAJ](#). Liczba miejsc ograniczona.

Lekcje, warsztaty i nietuzinkowa wystawa

Po ubiegłorocznym sukcesie lekcji teatralnych dla młodzieży szkolnej nie mogło ich zabraknąć również w programie XV Dni Komedii dell’Arte. Zajęcia – łączące opowieść o komedii (jej charakterystycznych elementach, postaciach, konwencji, tajnikach i ciekawostkach) z jednoczesnym odgrywaniem scen oraz etiud – odbędą się 27 lutego 2024 (wtorek), o godz. 9.30 i 11.30, we Włoskim Instytucie Kultury w Krakowie (ul. Grodzka 49). Poprowadzi je Agnieszka Cianciara-Fröhlich. Udział jest bezpłatny, obowiązuje rezerwacja miejsc.

W planie jest również nowość, czyli warsztaty z komedii dell’arte dla uczniów szkół muzycznych. Zaplanowano łącznie 9 takich spotkań (po 1,5 h). Odbędą się one w: Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II stopnia im. F. Chopina (ul. Basztowa 6), Szkole Muzycznej I i II Stopnia im. B. Rutkowskiego (ul. Józefińska 10) oraz Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. M. Karłowicza (os. Centrum E 2). Udział w warsztatach również jest bezpłatny. Liczba miejsc jest ograniczona. Szczegółowe informacje na temat rezerwacji miejsc na lekcje teatralne oraz terminów i formy zapisów na warsztaty dla uczniów szkół muzycznych można znaleźć na: dnikomedii.pl

Przez cały czas trwania XV Dni Komedii dell’Arte w siedzibie głównej Centrum Kultury Podgórze (ul. Sokolska 13, I piętro – korytarz) będzie też można oglądać wystawę prac plastycznych autorstwa Emilii Łukasiewicz, poświęconych komedii dell’arte. Wernisaż zaplanowano na 22 lutego (czwartek), na godz. 18.00 (I piętro, Sala kominkowa). Wstęp na wernisaż i wystawę jest wolny.

Skórzane maski, sieć intryg i spora dawka improwizacji

Komedia dell'arte narodziła się w XVI w. we Włoszech. Była pierwszym zawodowym teatrem nowożytnej Europy! Zawładnęła renesansowymi scenami Italii, a następnie całą zachodnią częścią starego kontynentu. W rezultacie odcisnęła tak silne piętno na sztuce, że do dzisiaj widzimy jej wpływy nie tylko na scenie i w dramacie, ale także w szeroko rozumianej popkulturze. Zapomniana przez kilka stuleci, dziś ponownie wraca do łask.

Wyjątkowość tej formy teatru tworzy m.in. scenariusz zwany canevas, który jest jedynie ramą spektaklu, a ostateczny przebieg przedstawienia determinują improwizowane przez aktorów lazzi – gagi, popisy akrobatyczne i skecze sytuacyjne. Dzięki takiemu rozwiązaniu każdy spektakl jest wyjątkowy, a widzowie niezależnie od znajomości fabuły, za każdym razem zaskakiwani są zwrotami akcji i przebiegiem intrygi. Postacie pojawiające się w komediach dell'arte przyodziane są w maski odwzorowujące przywary różnych grup społecznych. Wśród nich znajdziemy kupca weneckiego – Pantalone, doktora nauk wszelakich – Dottore, wyrachowaną – Signorę, sprytnych służących – Arlekina, Brighellę oraz pokojówkę – Kolombinę, młodych zakochanych oraz wychwalającego swoje własne sukcesy żołnierza – Capitano. Uniwersalne typy postaci występujące w komedii dell'arte przeniknęły do innych form kultury i do dziś można je odnaleźć w dziełach komediopisarzy i dramaturgów oraz współczesnych komediach. 25 lutego cały świat świętuje narodziny komedii dell'arte (Commedia dell'Arte Day). Polskie obchody tego międzynarodowego święta odbędą się w Krakowie już po raz piętnasty.

Miłośnicy komedii dell'arte mogą również przez cały rok oglądać spektakle tego typu wystawiane na deskach Teatru Praska 52 (działającego w strukturach Centrum Kultury Podgórze), który – dzięki współpracy z Fundacją Studio Dono i Trupą Komedianty – w 2016 roku powołał do życia Krajową Scenę Komedii dell'Arte. W stałym repertuarze Teatru Praska 52, wśród przedstawień realizujących zasady powstałej w XVI wieku we Włoszech komedii można znaleźć takie sztuki jak: „Oberża pod złamanym groszem”, „Pan i służa, czyli kto pragnie wszystkiego wszystko stracić musi”, „Schadzki weneckie”, „Mieszczanin szlachcicem”, „Perypetie Arlekina” – spektakl skierowany do młodszego widza oraz „Białogłowy w pludrach” i „Sąsiadka”. Więcej na: praska52.ckpodgorza.pl.

Odcinek specjalny podcastu #PodgórzewKulturze

Od marca 2023 roku Centrum Kultury Podgórze realizuje podcast #PodgórzewKulturze. W kolejnych odcinkach – z udziałem zaproszonych gości – prezentowane są informacje i ciekawostki dotyczące najważniejszych wydarzeń i przedsięwzięć realizowanych przez Centrum Kultury Podgórze (CKP): zdradzamy kulisy ich organizacji, prezentujemy programy i dzielimy się ciekawymi anegdotami związanymi z historią danego projektu. Nie brakuje również nawiązań do barwnej i bogatej historii Podgórze. Nie stronimy też od rozmów na tematy, które – mając swój podgórski wątek – wykraczają poza prawobrzeżną część naszego miasta i dotyczą wszystkich krakowian.

Odcinek numer 22 – którego premiera została zaplanowana na 15.02.2024 – będzie w całości poświęcony XV Dniom Komedii dell'Arte. O początkach tego projektu, kulisach wydarzenia oraz programie tegorocznej edycji Przemysław Walaszczyk (prowadzący program) będzie rozmawiał z Agnieszką Cianciarą-Fröhlich.

Podcastów z cyklu #PodgórzewKulturze można słuchać w serwisach YouTube i Spotify oraz na ckpodgorza.pl. Nowe odcinki publikowane są dwa razy w miesiącu, we czwartki.

Projekt jest współfinansowany ze środków Miasta Krakowa.

Organizatorzy: Centrum Kultury Podgórze, Fundacja Studio Dono.

Współorganizator: Włoski Instytut Kultury w Krakowie

Partnerzy: Trupa KOMEDIANTY, Teatr Praska 52, Stowarzyszenie Aktywności Przeróżnych niemarudni.pl,
Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. B. Rutkowskiego w Krakowie

Szczegóły na: www.dnikomedii.pl

Przemysław Walaszczyk

Rzecznik Prasowy

Kierownik Działu Marketingu i PR

Centrum Kultury Podgórze

XV Dni Komedii dell'arte

Kraków | 22.02-3.03.2024

PROGRAM

22.02.2024/czwartek, godz. 18.00 | Centrum Kultury Podgórze (ul. Sokolska 13)

Wernisaż wystawy prac plastycznych poświęconych komedii dell'arte

autorstwa Emilii Łukasiewicz

Wstęp wolny

23, 24, 25.02.2024/piątek-niedziela, godz. 19.00 | Teatr Praska 52 (ul. Praska 52)

Zan Tempesta – premierowe pokazy spektaklu / Trupa KOMEDIANTY

Bilety: 40 zł/60 zł

[KUP BILET](#)

27.02.2024/wtorek, godz. 9.30 i 11.30 | Włoski Instytut Kultury w Krakowie (ul. Grodzka 49)

Lekcje teatralne dla młodzieży szkolnej

Udział bezpłatny. Obowiązują zapisy.

Szczegóły na: dnikomedii.pl

29.02.2024/czwartek, godz. 18.00 | Sala koncertowa Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. B. Rutkowskiego
w Krakowie (ul. Józefińska 10)

La Serva Padrona. Opera buffa. G.B. Pergolesi

Spektakl w wykonaniu studentów Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach.

Obowiązują bezpłatne wejściówki. Rezerwuj [TUTAJ](#)

1, 2, 3.03.2024/piątek-niedziela, godz. 19.00 | Teatr Praska 52 (ul. Praska 52)

Zan Tempesta – pokazy spektaklu/Trupa KOMEDIANTY

Bilety: 40 zł/60 zł

[KUP BILET](#)